

Projekt z dnia 17 czerwca 2025 r.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia.....2025 r.

w sprawie wzoru pouczenia o skutkach rozwiązania małżeństwa

Na podstawie art. 89b ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378 i 1615) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się wzór pouczenia o skutkach rozwiązania małżeństwa, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

WZÓR

pouczenia o skutkach rozwiązania małżeństwa

Rozwiązanie małżeństwa powoduje następujące skutki prawne:

- zmienia się stan cywilny z żonaty/żonata na rozwiedziony/rozwiedziona;
- ustaje obowiązek wzajemnej pomocy małżeńskiej, wierności i wsparcia finansowego;
- ustaje małżeński ustrój majątkowy (w tym wspólność majątkowa małżeńska);
- jeżeli małżonków łączył ustrój wspólności majątkowej powstaje możliwość podziału majątku wspólnego, a jeżeli między małżonkami obowiązywała rozdzielność majątkowa z wyrównaniem dorobków może powstać uprawnienie do żądania wyrównania dorobków;
- ustaje możliwość wzajemnego dziedziczenia oraz prawo do zachowku;
- powstaje możliwość powrotu małżonka rozwiedzionego do nazwiska, które nosił przed zawarciem małżeństwa na zasadach określonych w art. 59 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809);
- może powstać roszczenie o alimenty na zasadach z art. 60 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809);
- małżonek rozwiedziony, który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzionego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego;
- obowiązek dostarczania środków w utrzymaniu małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od rozwiązania małżeństwa, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni;
- w związku z tym, że rozwód pozasądowy wywołuje skutki takie, jak gdyby żaden z małżonków nie ponosił winy rozkładu pożycia, nie znajduje zastosowania art. 60 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który przewiduje, że jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku);

- wpływa na domniemanie pochodzenia dziecka z małżeństwa (od męża matki), które obowiązuje jeszcze przez 300 dni od rozwiązania małżeństwa; jeżeli jednak dziecko urodziło się przed upływem 300 dni od ustania małżeństwa, lecz po zawarciu przez matkę drugiego małżeństwa, domniemywa się, że pochodzi ono od drugiego męża (przy czym to drugie domniemanie nie znajduje zastosowania, gdy dziecko urodziło się w następstwie procedury medycznie wspomaganej prokreacji, na którą wyraził zgodę pierwszy mąż matki); domniemanie pochodzenia dziecka z małżeństwa może być obalone tylko na skutek powództwa o zaprzeczenie ojcostwa.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego określonego w art. 89b ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378 i 1615), (zwaną dalej „ustawą PRASC”).

Konieczność wydania przedmiotowego rozporządzenia wynika ze zmian w ustawie PRASC wprowadzanych ustawą z dnia 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025 r. poz.).

Art. 5 ustawy z dnia 2025 r. o zmianie ustawy -Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw wprowadza zmiany do ustawy PRASC, określając szczegółowo procedurę prowadzącą do rozwiązania małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego lub polskim konsulem w przypadku obywateli polskich przebywających za granicą.

Zmiana ta wymaga wydania rozporządzenia przez Ministra Sprawiedliwości określającego wzór pouczenia o skutkach rozwiązania małżeństwa.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem wejścia w życie art. 89b ust. 5 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania

krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 362 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1063).

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt zostanie udostępniony na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).